

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТЕХНИКА И ЕЛЕКТРОТЕХНИКА
„ХРИСТО БОТЕВ“- МОНТАНА

ТЕСТ ЗА НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ ПО БЕЛ

УВАЖАЕМИ УЧЕНИЦИ,

Тестът съдържа 25 задачи по български език и литература.

Задачите са два вида: със структуриран отговор с четири възможности за отговор, от които само един е верният, и с кратък свободен отговор.

Отговорите отбелязвайте със син цвят на химикалката в листа за отговори. Може да работите и върху тестовата книжка, но напомняме, че листът за отговори е официалният документ, който ще се оценява. Поради това е задължително верните според Вас отговори да отбелязвате внимателно в листа за отговори.

За да отбележите своя отговор, срещу номера на съответната задача зачертайте със знака X буквата на избора от Вас отговор.

Например:

Ако след това прецените, че първоначалният Ви отговор не е верен, запълнете кръгчето с грешния отговор и зачертайте със знака X буквата на друг отговор, който приемате за верен.

Например:

За задачите със свободен отговор в листа за отговори е оставено празно място. Използвайте това място, за да запишете своя отговор.

Ако след това прецените, че записаният свободен отговор не е верен, задраскайте го с хоризонтална черта и запишете над него отговора, който според Вас е правилен.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е зачертана със знака X. За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Въпроси с избираем отговор

Прочетете текста и разгледайте таблицата, за да изпълните задачи от 1. до 4. включително.

Според Световната здравна организация здравето е състояние на пълно

физическо, психическо и социално благополучие, а не само отсъствие на болест. То е резултат от взаимодействието на редица фактори, които са свързани в система и действат на различни нива.

В тази система на първо ниво е човекът със своите индивидуални физически особености, които обуславят здравословното му състояние.

Следващото ниво е начинът на живот. Влошени здравословни показатели се наблюдават при лицата с ясно изразени рискови фактори например недояждане, затлъстяване, тютюнопушене, недоспиване, употреба на алкохол и на наркотици.

Индивидуалното поведение до голяма степен се определя от средата, в която човек расте и се развива, т.е. на трето ниво в системата се нарежда влиянието на семейната среда.

Следват факторите, които произтичат от условията на живот и на работа – местоживеене, степен на образование, работно място, доходи.

Като определящи се извеждат и факторите, свързани с околната среда. Най-голямо влияние върху здравето оказват вредните газове, отпадъците, пожарите, сушата.

<i>Нива</i>	<i>Фактори</i>
I	Възраст, пол, ръст, тегло
II	Хранителен и спортен режим, санитарно-хигиенни навици, редовни медицински прегледи, позитивно мислене
III	Бит, родители, братя, сестри, близки
IV	Образование, здравеопазване, трудова заетост, безработица
V	Атмосферен въздух, питейни води, почви, шум

1. Текстът е част от:

- А) статия във вестник
- Б) учебник по медицина
- В) художествена творба
- Г) научна статия по медицина

2. Кое твърдение е вярно, като се има предвид информацията и от текста, и от таблицата?

- А) Текстът и таблицата представят изчерпателна информация за дейността на Световната здравна организация.
- Б) Информацията в първия абзац на текста е в пряка връзка само с първия ред от таблицата и я допълва.
- В) Текстът посочва факторите, които влияят върху здравословното състояние на човека, а таблицата – примери за тях.
- Г) В текста се посочват начини за преодоляване на вредни навици, а в таблицата – рецепти за здравословен начин на живот.

3. Кое ниво, посочено в таблицата, допълва информацията от третия абзац на текста?

- А) първото
- Б) второто
- В) третото
- Г) четвъртото

4. Допълнете изречението, като имате предвид информацията и от текста, и от таблицата.

В последния абзац на текста и в последното ниво от таблицата са посочени примери за .....

- А) фактори на икономическия растеж
- Б) фактори на околната среда
- В) социални фактори
- Г) културни фактори

5. Кое от изреченията е сложно съставно с подчинено обстоятелствено изречение?

- А) Вървяха по пътя, краят на който не се виждаше.
- Б) Когато излезе вън, всички с радост го поздравиха.
- В) Бях твърдо убедена, че времето няма да ми стигне.
- Г) Че е силен, амбициозен и решителен, знаеха всички.

6. Какъв е видът на подчиненото изречение?

Който говори много, казва малко.

- А) подчинено определително изречение
- Б) подчинено подложно изречение
- В) подчинено допълнително изречение
- Г) подчинено обстоятелствено изречение

7. В кое изречение подчертаният глагол е в несвършен вид?

- А) Ще помисля върху предложението ти за срещата.
- Б) Сутрин обикновено закусвам с чай и сандвич.
- В) Трябва да отида непременно на концерта в петък.
- Г) Ще тръгна рано за тренировка в спортната зала.

8. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) Съобщението, че влакът от Стара Загора ще закъснее, много ме притесни.
- Б) Тя взе чантата, която ѝ подариха за рождения ден, и си тръгна щастлива.
- В) Когато зимата, студена и мразовита, настъпи, цялата земя се скова от студ.
- Г) Справяше се с трудностите дори, когато сама не беше убедена в успеха.

9. В кое изречение е използвана глаголна форма в повелително наклонение?

- А) Разгледайте експозицията и не се притеснявайте – задавайте въпроси!
- Б) Толкова ми е задушно в тази препълнена зала!
- В) Колко е красива луната в тази пролетна вечер!
- Г) Биха ни били много полезни с опита си.

10. Кое от посочените фразеологични словосъчетания означава разсеян съм?

- А) ни лук ял, ни лук мирисал
- Б) броя мухите
- В) вятър ме вее на бял кон
- Г) влезе ми муха в главата

11. Коя от подчертаните думи е употребена неправилно в изречението?

Новият български филм А), който гледах вчера, ме впечатли Б) и силно В) ми взаимодейства Г).

12. С коя от посочените думи твърдението ще е вярно?

Иречек познава добре българите и затова никак не се учудва от тази ..... на бай Ганя.

- А) чувствителност
- Б) изисканост
- В) гостоприемност
- Г) фамилиарност

13. В кой от редовете има пунктуационна грешка при цитирането?

- А) Младият разпоредител в театъра призова: „Побързайте, представлението започва!”.
- Б) Тази вълнуваща Вазова творба има следното мото: „Аферим, бабо, машаллах”.
- В) Със сравнението: „идат като тигри” е разкрита ожесточеността на поробителите.
- Г) Нашият „език свещен” е звучен, богат и красив, но е много труден за чужденците.

14. От коя творба е откъсът?

... Едно безгранично благоговение бе отпечатано по лицата на всички! Всички лица бяха сериозни, излеко бледни и като че изтръпнали! Като че не пред творението божие, а пред самия бог бяха изправени!...

- А) „Бай Ганьо ” („Бай Ганьо на гости у Иречека”)
- Б) „Една българка“
- В) „Немили-недраги“
- Г) „До Чикаго и назад“ („Ниагара”)

15. С кой от посочените изрази твърдението ще е вярно?

В лирическото отстъпление във втора глава на творбата „Немили-недраги” повествователят
.....

- А) описва кръчмата на храбрия Знаменосец
- Б) представя вълнуващата реч на Странджата
- В) споделя пряко свои мисли и чувства
- Г) запознава читателя с главните герои

16. „Заточеници” от Пейо Яворов е:

- А) ода
- Б) поема
- В) елегия
- Г) балада

17. Кой мотив е общ за „Неразделни” и „По жътва”?

- А) за родовите норми
- Б) за трагичната любов
- В) за усиления труд
- Г) за любовта след смъртта

18. За кого от посочените творци се отнася следният факт от биографията му?

Един от майсторите на късия разказ, но сам той е искал да стане художник.

- А) Пейо Яворов
- Б) Пенчо Славейков
- В) Алеко Константинов
- Г) Елин Пелин

Въпроси с кратък свободен отговор

19. Попълнете таблицата, като в първата колона запишете буквата, с която е означен видът на наклонението, а във втората колона – цифрата на глаголната форма в същото наклонение.

А) преизказна глаголна форма	1) не разчитай
Б) изявително наклонение	2) би ли подал
В) повелително наклонение	3) се вдъхновил
Г) условно наклонение	4) съобщили сме

20. Преобразувайте пряката реч в изречението в непряка, като спазите правилата за пунктуационно оформяне и запазете основното глаголно време.

„Ние, децата, разбираме някои работи по-добре от възрастните“ – сподели гостуващият в телевизионното предаване наши съученик.

21. Препишете подчиненото допълнително изречение в състава на сложното смесено изречение.

Повикаха часовникаря и след дълги разговори и прегледи той започна да поправя машинката, като предупреди, че с нея трябва да се отнасят много грижливо, защото зъбците на колелата се били изтъркали.

22. Препишете текста, като редактирате правописните и пунктуационни грешки, както и грешките в членуването.

Библейския разказ за това , че човек е бил създаден от глина преди няколко години получи неучаквано потвърждение. Оказа се, че най – обикновенната глина съдържа основните елементи на биологичният живот.

Известният руски учен Владимир Вернадски в началото на XX век, изучавайки глината открива във нея редица интересни свойства, които свидетелстват в полза на древните митове за сътворението на човека.

23. Попълнете таблицата, като в първата колона запишете буквата, а във втората посочите заглавието на художествената творба, от която е съответният цитат.

А) „Имот ли искаме, или къщи? Та ние заряхме нашия имот и къщи доброволно.“

Б) „И тя го видя как той се изгуби в гората, като куцаше. Очите ѝ се наляха със сълзи.“

В) „Над полето, сякаш с кръст в ръка, прехвъркна надеждата, по нея радостта.“

Г) „...преди да почне обед, начева да се кръсти, ама хем се кръсти, хем се усмихва...“

24. В първата колона запишете буквата, след която са представени думи на герои от изучени в VII клас творби, а срещу нея във втората колона – името на литературния герой, който произнася тези думи.

А) „... нося си аз чушки; нали знаете, „България майка мила“ не може без лютичко...”

Б) „Благодаря ти, благодаря ти, братко мой! Ази скоро ще си ида: няма да ме има вече.”

В) „Някои от „ония” трябва да бъдат! Какво ще се прави сега? Не пуцам!”

Г) „Тая пуста царщина тъй ли се лесно разсипва!... Изтрепаха ви като пилци.”

25. Запишете с две-три изречения какво е внушението на изреча пътят е страшен, но славен в творбата „На прощаване”.

Задача	Верен отговор	Точки
1	А	1
2	В	2
3	Б	1
4	Б	1
5	Б	2
6	Б	2
7	Б	2
8	Г	2
9	А	2
10	Б	1
11	Г	1
12	Г	1
13	В	2
14	Г	2
15	В	2
16	В	2
17	Б	2
18	Г	2
19	А) – 3; Б) – 4; В) – 1; Г) – 2	4
20	Например: Гостуващият в телевизионното предаване наш съученик сподели, че ние, децата, разбираме някои работи по-добре от възрастните.	3
21	че с нея трябва да се отнасят много грижливо	2
22	<p><i>Библейския Г разказ за това , че човек е бил сЪздаден от глина, преди няколко години получи неОчаквано потвЪРждение. Оказа се, че най – обикновеНата глина сЪдържа основните елементи на биологичниЯ живот.</i></p> <p><i>Известният руски учен Владимир Вернадски в началото на ХХ век, изучавайки глината, открива В нея редица интересНи своЙства, които свидетелстват в полза на древните митове за сътворението на човека.</i></p>	12
23	А) – „Немили-недраги”; Б) – „Една българка”; В) – „По жътва”; Г) – „Бай Ганьо”	4
24	А) – Бай Ганьо; Б) – Странджата; В) – (отец) Евтимий; Г) – (баба) Илияца	4
25	Пътят е символ на избора, който е направил бунтовника – пред живота в робство и унижения е избрал свободата и смъртта; изборът на героя е съзнателен, той добре си дава сметка, че този път води към смъртта; съюзът „но” е и ценностен, тъй като логическото ударение е поставено върху епитета „славен”, защото е свързан със саможертвата, чрез която юнакът изпълнява своя дълг пред родината и чрез която остава завинаги в народната памет.	6

